

Донецький регіональний центр з фізичної культури спорту осіб з інвалідністю «ІНВАСПОРТ»
(найменування юридичної особи)

Пам'ятка

“Формування культури викривання та роботи з викривачами”

Метою пам'ятки є нагадування посадовим особам ДРЦ «ІНВАСПОРТ» роботи з викривачами

Донецька обласна державна адміністрація, обласна військова адміністрація з 26 січня 2024 року є користувачем Єдиного порталу повідомлень викривачів (далі - Портал). Тепер повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України “Про запобігання корупції” з боку посадових осіб облдержадміністрації, підприємств, установ, закладів та організацій, що знаходяться в управлінні облдержадміністрації, можуть подаватись викривачами на Порталі, в тому числі - анонімно.

1. викривач – це саме фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства);
2. наявність у викривача внутрішнього переконання, що інформація є достовірною, – упевненість особи, що інформація, яку вона повідомляє, може свідчити про факти вчинення корупційного правопорушення, яка впливає із її життєвого досвіду, віку, професійного досвіду та інших обставин;
3. інформація – будь-які відомості та/або дані, які відомі особі, про можливі факти корупційних правопорушень;
4. достовірність інформації – її властивість встановлювати реальну наявність фактичних даних про можливі факти корупційних правопорушень;
5. повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень – здійснення інформування про фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення корупційного правопорушення, які можуть бути перевірені. Фактичні дані у повідомленні викривача мають складатися з інформації про конкретні факти порушення встановлених Законом вимог, заборон та обмежень, яке вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону. Фактичні дані – це відомості про: обставини правопорушення, місце і час його вчинення, особу, яка вчинила правопорушення, тощо;
6. інформація стала відома викривачу у зв'язку з його:
 - трудовою,
 - професійною,
 - господарською,
 - громадською,
 - науковою діяльністю,

- проходженням служби чи навчання,
- участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

Достатнім для визнання особи викривачем є отримання ним інформації про корупційне правопорушення під час здійснення одного із вищевказаних видів діяльності.

II. Способи та шляхи повідомлення викривачем про корупційні правопорушення

Викривач може повідомити про корупційне правопорушення, використовуючи такі канали повідомлень: **Єдиний портал повідомлень викривачів** => подати повідомлення => Про корупцію в якій організації ви хочете повідомити (вибрати варіант - Хто вчинив правопорушення вибрати організацію Донецька обласна адміністрація) => Керівник організації або працівник організації або уповноважений з питань запобігання та виявлення корупції Далі => вказувати факти виявлення та вчинення корупції => повідомлення потрапляє в орган НАЗК (потім вирішується яке правопорушення, який вчинено злочин (адміністративний чи кримінальний та який орган буде його розглядати НАБУ, слідчий, криміналіст і тд)

III. Визначення викривача Враховуючи наведене, викривач – це фізична особа, яка: 1) володіє інформацією про можливі факти корупційних правопорушень – фактичними даними, а саме про обставини правопорушення, місце і час його вчинення, особу, яка вчинила правопорушення; 2) має переконання у достовірності відповідної інформації; 3) отримала інформацію у зв'язку з трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням служби чи навчання або участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання; 4) повідомила інформацію, зокрема, через: 4.1) внутрішні канали керівнику або уповноваженому підрозділу (особі) органу або юридичної особи, у яких викривач працює, проходить службу чи навчання або на замовлення яких виконує роботу; 4.2) регулярні канали спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції, органам досудового розслідування, органам, відповідальним за здійснення контролю за дотриманням законів у відповідних сферах, іншим державним органам, установам, організаціям; 4.3) зовнішні канали. **У випадку відсутності хоча б однієї з вказаних істотних ознак особа не може вважатися викривачем.**

Окремо варто зазначити, що особа, яка надала повідомлення, не є викривачем, якщо інформація:

- 1) не містить фактичних даних, а саме про обставини правопорушення, місце і час його вчинення, особу, яка вчинила правопорушення;
- 2) стала їй відома не у зв'язку з трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням служби чи навчання або участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

IV. Європейські стандарти захисту викривачів Вищевказаний підхід відповідає міжнародним стандартам захисту прав викривачів, зокрема Директиві Європейського Парламенту і Ради ЄС 2019/1937 від 23 жовтня 2019 року про захист осіб, які повідомляють про порушення законодавства Союзу. Так, статтею 4 визначаються особи, до яких застосовується ця Директива: 1) особи, які працюють у приватному чи державному секторі та отримали інформацію про порушення в рамках робочої діяльності, включаючи осіб: 1.1) які мають статус працівника у значенні Статті 45(1) Договору про функціонування Європейського Союзу, в тому числі – державних службовців; 1.2) які мають статус самозайнятої у значенні Статті 49 Договору про функціонування Європейського Союзу; 1.3) акціонерів та осіб, які належать до адміністративного, управлінського чи наглядового органу підприємства, в тому числі – членів без виконавчих повноважень, а також волонтерів та тренерів, як на оплатній, так і на безоплатній основі; 1.4) будь-яких осіб, які працюють під наглядом та управлінням підрядників, субпідрядників та постачальників; 2) особи, якщо вони повідомляють чи розкривають для громадськості інформацію про порушення, яку вони отримали у робочих відносинах, які з того часу припинилися; 3) особи, трудові відносини яких ще не набрали чинності, якщо інформацію про порушення було отримано в процесі прийняття на роботу чи інших перемовин, що передують укладенню контракту.

V. Підтвердження статусу викривача Наявність статусу викривача може підтверджуватися документами про повідомлення ним про можливі факти корупційних правопорушень. Такими документами можуть бути:

- 1) копія відповіді органу (закладу, установи, організації або юридичної особи) на повідомлення (заяву, скаргу тощо) викривача
- 2) копія листа органу (закладу, установи, організації або юридичної особи) про результати попередньої перевірки за повідомленням викривача про можливі факти корупційних правопорушень;
- 3) копія повідомлення Національному агентству про початок досудового розслідування за участю викривача;
- 4) копія повідомлення Національному агентству про участь викривача у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією;
- 5) витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань, до якого внесені відомості про заявника (викривача) у справі про корупційний злочин;
- 6) інші документи, видані уповноваженими органами, які підтверджують, що особа є викривачем у зв'язку із повідомленням нею інформації про можливі факти корупційних правопорушень.